מסילת ישרים — בדרך קנית הזריזות

בְּדֶרֶךְ קְנִיַּת הַזְּרִיזוּתהִנֵּה הָאֻמְצָעִים אֲשֶׁר נִקְנֶה בָּם הַזְּרִיזוּת, הֵם הֵם אוֹתָם אֲשֶׁר נִקְנֶה בָּם הַזְּהִירוּת, וּמַדְרֵגוֹתֵיהֶם כְּמַדְרֵגוֹתֵיהֶם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְמַעְלָה

כִּי עִנְיָנָם קָרוֹב זֶה לָזֶה מְאֹד, וְאֵין הֶפְרֵשׁ בֵּינֵיהֶם אֶלָּא שֶׁזֶּה בָּעֶשִׁין וְזֶה בַּלָּאוִין.

וְכַאֲשֶׁר יִתְאַמֵּת אֵצֶל הָאָדָם גֹּדֶל עֵרֶךְ הַמִּצְוֹת וְרֹב חוֹבָתוֹ בָּהֶם, וַדַּאי שֶׁיִּתְעוֹרֵר לִבּוֹ אֶל הָעֲבוֹדָה וְלֹא יִתְרַפֶּה מִמֶּנָּה.

וְאָמְנָם, מַה שֶּׁיּוּכַל לְהַגְבִּיר הַהִתְעוֹרְרוּת הַזֶּה הוּא הַהִסְתַּכְּלוּת בְּרוֹב הַטּוֹבוֹת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, וְהַנִּפְלָאוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ מֵעֵת הַלֵּדָה עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, כִּי כָּל מַה שֶּׁיַּרְבֶּה לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן בִּדְבָרִים אֵלֶּה, הִנֵּה יַרְבֶּה לְהַכִּיר לְעַצְמוֹ חוֹבָה רַבָּה אֶל הָאֵל הַמֵּטִיב לוֹ,

וְיִהְיוּ אֵלֶּה אֻמְצָעִים לְשֶׁלֹּא יִתְעַצֵּל וְיִתְרַפֶּה מֵעֲבוֹדָתוֹ. כִּי הֲרֵי הוֹאִיל וְאֵינוֹ יָכוֹל וַדַּאי לִגְמֹל לוֹ טוֹבָתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְפָחוֹת יוֹדֶה לִשְׁמוֹ וִיקַיֵּם מִצְוֹתָיו.

וְהִנֵּה אֵין לְךָ אָדָם בְּאֵיזֶה מַצָּב שֶׁיִּמָּצֵא, אִם עָנִי וְאִם עָשִׁיר, אִם בָּרִיא וְאִם חוֹלֶה, שֶׁלֹּא יִרְאֶה נִפְלָאוֹת וְטוֹבוֹת רַבּוֹת בְּמַצָּבוֹ.

כִּי הֶעָשִׁיר וְהַבָּרִיא כְּבָר הוּא חַיָּב לוֹ יִתְבָּרַךְ עַל עָשְׁרוֹ וְעַל בְּרִיאוּתוֹ.

הֶעָנִי חַיָּב לוֹ שֶׁאֲפִלּוּ בְּעָנְיוֹ מַמְצִיא לוֹ פַּרְנָסָתוֹ דֶּרֶךְ נֵס וָפֶלֶא וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ לָמוּת בָּרָעָב.

הַחוֹלֶה עַל שֶׁמַּחֲזִיקוֹ בְּכֹבֶד חָלְיוֹ וּמַכּוֹתָיו וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ לָרֶדֶת שַׁחַת, וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה, עַד שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁלֹּא יַכִּיר עַצְמוֹ חַיָּב לְבוֹרְאוֹ.

וּבְהִסְתַּכְּלוֹ בְּטוֹבוֹת אֱלֹהָּ שֶׁהוּא מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וַדַּאי שֶׁיִּתְעוֹרֵר לְהִזְדָּרֵז לַעֲבוֹדָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְמַעְלָה,

כָּל שֶׁכֵּן אִם יִתְבּוֹנֵן הֱיוֹת כָּל טוּבוֹ תָּלוּי בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמָה שֶּׁמִּצְטָרֵךְ לוֹ וּמָה שֶּׁמְּכָרָח אֵלָיו, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ הוּא, וְלֹא מֵאַחֵר,

אֲשֶׁר עַל כֵּן וַדַּאי שֶׁלֹּא יִתְעַצֵּל מֵעֲבֹד עֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְלֹא יֶחְסַר לוֹ מָה שֶּׁהוּא מְכָרָח אֵלָיו.

וְהִנֵּה רוֹאֶה, שֶׁכָּלַלְתִּי פֹּה בִּדְבָרַי שְׁלֹשֶׁת הַמַּדְרֵגוֹת אֲשֶׁר חִלַּקְתִּים בַּזְּהִירוּת, כִּי כְּבָר עִנְיָנָם אֶחָד. וְהַדָּבָר לָמֵד מֵעִנְיָנוֹ,

שֶׁלִּשְׁלֵמִי הַדַּעַת תִּהְיֶה הַהֶעָרָה מִצַּד הַחוֹבָה וּמִצַּד עֵרֶךְ הַמַּעֲשִׂים וַחֲשִׁיבוּתָם,

לַפְּחוּתִים מֵהֶם מִצַּד הָעוֹלָם הַבָּא וּכְבוֹדוֹ, שֶׁלֹּא תַּשִּׂיגֵהוּ בּוּשָׁה לְיוֹם הַגְּמוּל בִּרְאוֹתוֹ הַטּוֹבָה שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַשִּׂיג וְאִבְּדָהּ,

וְלֶהָמוֹן מִצַּד הָעוֹלָם הַזֶּה וּצְרָכָיו, כָּעִנְיָן שֶׁפֵּרַשְׁתִּי שָׁם לְמַעְלָה.